

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie; deze behoudt zich het recht voor, de stukken te bekorten)

ORGANISCH STOTTEREN?

Degenen die zich het stotteren altijd als een organische afwijking hebben voorgesteld, blijken geschokt te zijn door mijn artikel over het ontwikkelingsstotteren (DAMSTÉ 1968). Het stotteren heeft wel degelijk organische aspecten. Ik heb ze weinig nadruk gegeven omdat de functionele aspecten voor de therapie interessanter zijn.

1. Van een organisch bepaalde predispositie voor stotteren kunnen wij spreken in gevallen van broddelen, tachyemie en afatische stoornissen, die de functie van het spreken bemoeilijken en iemand op dat punt een handicap bezorgen. Er zijn echter veel personen met één van deze handicaps die niet zijn gaan stotteren. Anderzijds zijn er talloze stotteraars die in totale afwezigheid van een organische handicap wel zijn gaan stotteren.

Balbuties is het gevolg van een (pathologisch) leerproces. Een organische handicap verhoogt de waarschijnlijkheid dat iemand in de maalstroom van het stotteren geraakt, maar kan daarom niet dé oorzaak worden genoemd.

2. De vorm, de toestand van de organen passen zich op den duur aan bij de functie. Automatisch gestuurde gewoontehandelingen berusten op een organische basis van — in dit geval verkeerde — neuronenvbindingen. Deze (secundaire) organische toestand is zowel gevolg als oorzaak van het stotteren, en kan door behandeling worden verbeterd.

Literatuur: DAMSTÉ, P. (1968) *Ned. T. Geneesk.* **112**, 886.

Utrecht, 30 mei 1968

P. H. DAMSTÉ

BERICHTEN

BUITENLAND

Canada

Koepokvaccine en wratten. — Een Canadees radioloog, Dr. ANDREW MCGEE te Toronto, heeft te Londen gedemonstreerd hoe hij door injectie met koepokvaccine een aantal patiënten van hun wratten heeft bevrijd. Hij verklaarde de werking van de vaccine door te wijzen op de bekende ervaring dat het ene virus door het andere kan worden verdreven. In dit geval is het wrattenvirus geweken voor het vaccinevirus. Dit laatste wordt rechtstreeks in de wrat geïnjecteerd. (*Med. News*, 17 mei bl. 1).

Groot-Brittannië

Levertransplantatie zonder publieke ophef. — Volgens een mededeling in *Medical News* (17 mei bl. 24) hebben Prof. ROY CALNE en zijn medewerkers, die op 2 mei een lever van een pasgestorvene hebben overgeplant in het lichaam van een vrouw van 46 jaar die aan een dodelijke leverziekte leed, besloten, mede op wens van de families van donor en recipient, geen inlichtingen van medische aard aan de algemene pers te verstrekken, maar te zijner tijd nadere mededelingen te doen in de medische vakpers. Twee weken na de operatie was de patiënte reeds een eindweegs hersteld. Zij zat op, voelde zich behaaglijk, en kon weer eten.

Invaliden kunnen zich nog elegant kleden. — Ten behoeve van invaliden die bij het aankleden moeilijkheden ondervinden, is een boekje verschenen, getiteld *Clothing Fastenings for the Handicapped and Disabled*; uitgever is de Disabled Living Activities Group of the Central Council for the Disabled. (*Med. News*, 17 mei bl. 13).

Elektrocardiogram bij mannen met extra Y-chromosoom. — In het *Lancet* van 25 mei (bl. 1106) beschrijft W. H. PRICE bijzonderheden aan het elektrocardiogram van mannen met een 47,XYY-karyotype, en wel een verlengd PR-interval, een frequent voorkomen van secundaire R-golven in de V₁-afleiding, en „notching” en kleinere S-golven in V₁. De auteur kwam tot deze vaststelling na onderzoek van twintig mannen mét, en twintig zonder het extra-chromosoom. Allen waren verpleegden van een psychiatrische inrichting.

Reagine en IgE. — PRAUSNITZ en KÜSTNER hadden aange-toond dat een bepaald („immediate”) type allergie (atopie, anafylaxie) wordt teweeggebracht door reagine, een soort antistof. Zij slaagden erin, de vis-allergie waaraan KÜSTNER leed, plaatselijk in de huid van PRAUSNITZ over te brengen door intradermale injectie van KÜSTNERS serum. Met de toenemende kennis omtrent immunoglobulinen en de vaststelling van bepaalde typen zoals IgG, IgM, IgA, en IgD heeft men telkens gehoopt, de identiteit van een der genoemde globulinen met reagine te kunnen aantonen. Deze pogingen eindigden steeds in mislukking. Thans echter is er zo veel bewijsmateriaal voorhanden voor het bestaan van een nauwe relatie met de kort geleden ontdekte immunoglobuline IgE, dat men bijna van identiteit kan spreken. Er is weinig twijfel dat reaginerwerking een eigenschap van IgE is; er is alleen nog enige twijfel of het hierbij altijd alleen om IgE gaat. (Editorial, *Lancet*, 25 mei bl. 1131).

Hoe oud is oud? — Welke maatstaf moet men aanleggen als men iemand jong of oud wil noemen? In de *Proceedings of the Royal Society of Medicine* wordt de volgende uitspraak aangehaald van Prof. DAVID DAUBE van All Souls College, Oxford. „I suggest that a young man is one whom a pretty girl can make happy or unhappy; a middle aged man is one whom a girl can make happy but no longer unhappy; and an old man is one whom a girl can no longer make either happy or unhappy.” (*Med. Wld News*, 26 april bl. 94).

Verenigde Staten

Toeneming van emfyseem. — In de *Mayo Clinic Proceedings* van april (bl. 306) beschrijven HEPPER e.a. een ontwerp van een emfyseemklinik. Een dergelijke gespecialiseerde klinik is nodig geworden, omdat het aantal lijdens aan emfyseem en bronchitis op onrustbarende wijze toeneemt. De mortaliteit aan deze ziekten is in het tijdvak 1950-1965 verdubbeld. In 1965 stierven 23.700 mensen aan deze aandoeningen, terwijl in nog 50.000 sterfgevallen chronische respiratoire ziekten mede-oorzaak van de dood waren. Emfyseem volgt onmiddellijk op hartziekten als oorzaak van sociale invaliditeit, en kost in de USA jaarlijks meer dan 90 miljoen dollar aan pensioen. Naar schatting lijden minstens 10 pct van de Amerikaanse mannen boven de 40 jaar aan vernauwing der luchtwegen („obstructive airway disease”).

Mogelijke genetische schade door chemicaliën. — Nadat er in Jackson Laboratory in Bar Harbor (Me.) een bespreking aan de mogelijke genetische schade door chemicaliën was gewijd, heeft eind april in Oak Ridge — bekend door het daar gevestigde National Laboratory waar de genetische beschadiging door bestraling wordt bestudeerd — een bijeenkomst plaatsgevonden, waar het onderwerp opnieuw aan de orde werd gesteld. Er zijn vermoedens dat chemicaliën ernstiger genetische schade teweegbrengen dan bestraling. Het gaat hier niet om een teratogene werking op het embryo onder invloed van een geneesmiddel dat vroeg